Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 12 września 1935 r. 1355.

Treść numeru:

----o----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

1/. "MUSU RYTOJUS" O ZAOSTRZENIU SIĘ SYTUACJI POLITYCZNEJ. "Musu Rytojus" Nr.70 z dn.10.IX.1935 r. zamieszcza obszerny artykuł wstępny, w którym, omawiając konflikt włosko-abisyński, stwierdza ogólne zaognienie sytuacji politycznej i pisze: " Prasa francuska pisząc na temat rzekomo chłopskich zamieszek w Suwalszczyźnie, bez wahania przypisuje je wpływom agentów niemieckich . Narodowym socjalistom, zdaniem prasy francuskiej, zależy obecnie na wznieceniu w Litwie niepokoju, aby łatwiej się później z nią załatwić. W Niemczech czynione są wszelkie przygotowania do napadu na Litwę. Prasa i Radjo niemiecki podburzają ludność niemiecką przeciwko Litwie, zaś na pograniczu litewskiem koncentruje się wojska niemieckie. Reasumując prasa francuska wyraża zdanie, iż konflikt włosko-abisyński może się odbić w stosunkach wschodnio-europejskich".

"Musu Rytojus" stwierdza, iż tego rodzaju głosy prasy francuskiej, Litwa powinna przyjąć jako ostrzeżenie i być w pogotowiu. /A-6/.

K r o n i k a .

2/. WSPÓŁPRACA MILITARNA LITWY I ESTONJI. "Lietuvos Aidas" Nr.206 z 9.IX 1935 r. W myśl porozumienia pomiędzy litewskiemi i estońskiemi władzami wojskowemi w r.b. wojskowi Litwy i Estonji wzajemnie się odwiedzali. W litewskim obozie sanitarnym w Połądze bawił estoński major Karjalis, zaś w Birsztanach major Wajmelis. Oficerowie litewscy również odwiedzili Estonję, mianowicie major Naruszis wydelegowany został do wojskowego obozu sanitarnego w Joesuu, zaś kapitan Skirstunas - do Paanu. Pismo zaznacza, iż wzajemne wizyty oficerów posiadają doniosłe znaczenie dla zapoznania się i zbliżenia się armji litewskiej i estońskiej. /A-4/.

3/. POWRÓT GENERAŁA DAUKANTASA. "L.Aidas" Nr.206 z 9.IX.1935 r. donosi, iż dn.7.IX.1935 r. powrócił z Ameryki Południowej do Litwy prezes T-wa Odrodzenia Litwy gen.Daukantas./C-13/.

4/. PRZYBYCIE POSŁA HISZPAŃSKIEGO. Prasa kowieńska z dn.9.IX. 1935 r. donosi, iż w dniu 8 b.m. przybył do Kowna hiszpański minister pełnomocny przy rządzie litewskiem i łotewskim Don Jesus de Cucio. /A-14/.

5/. SPRAWA NIEDOSZŁEGO LOTU TRANSATLANTYCKIEGO VAJTKUSA."Rytas" Nr.205 z 9.IX.1935 r. komunikuje, iż T-wo "Atlas" wystąpiło przeciwko Vajtkusowi z żądaniem zwrócenia wielkiej sumy, wyasygnowanej przez nie na organizowanie lotu transatlantyckiego.

Redakcja "Venybe" otrzymała list,którego autor proponuje przewiezienie "Lituaniki II" okrętem do Litwy i ofiarowanie jej Aeroklubowi Litewskiemu.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

6/. MOWA PREZYDENTA SMETONY W DNIU ŚWIĘTA NARODOWEGO. "L.Aidas" Nr.206 z 9.IX.1935 r. /Elta/: W dniu święta narodowego 8.IX.1935 r. odbyła się w Kownie rewja wojskowa, zaś prezydent Smetona wygłosił mowę następującej treści:

"Kierownicy sił zbrojnych, oficerowie, żołnierze i wszyscy uczestnicy uroczystości. Przed 5-ciu laty, gdy wspominaliśmy Witolda Wielkiego i jego zasługi dla Litwy, gdy wspominaliśmy naszą chwalebną przeszłość, zostało postanowione obchodzenie święta narodowego w dniu 8 września. Dzień ten jest uważany również za święto wojskowe. Jak to należy rozumieć? Naród, który pragnie być wolny i zachować swą niepodległość musi być silny i dlatego musi posiadać silną armję. Życie narodów obliczane jest na tysiące lat, więc ich przeszłość i teraźniejszość jest jednolita, podobnie, jak święto to oznacza jedność. Najpotężniejszą obroną wolności jest broń. Dlatego też kochamy i cenimy naszą armję . Armja stale czuwa na straży naszej ojczyzny i broni kraju przed wszelkiemi niebezpieczeństwami. Wojsko, cieszące się takiem zaufaniem wśród społeczeństwa,powinno stać na wysokości zadania, - powinno być gwarancją bezpieczeństwa narodu.

Witając wszystkie litewskie siły zbrojne, zakończył prezydent, życzę im, aby nadal czuwały ku chwale naszej ojczyzny -Litwy"/C-26/.

7/. "LIETUVOS AIDAS" O REKONSTRUKCJI GABINETU LITEWSKIEGO. "Lietuvos Aidas" Nr.206 z 9 .IX.1935 r. w artykule wstępnym p.t. "O rekonstrukcji Gabinetu Ministrów" na wstępie wyraża zdanie, iż nie jest to jakiś kryzys Gabinetu, lecz poprostu przesunięcia personalne, które zostały przewidziane już wiosną r.b. i wbrew pogłoskom prasy niemieckiej nie pozostają one w żadnym związku z ostatniemi zajściami w Suwalszczyźnie.-

Przesunięcia personalne w rządzie nie dają również podstaw do przewidywań jakichkolwiek zmian w dotychczasowym kierunku politycznym. Nie zachodzi też potrzeba wyjaśniania tych wytycznych, jakiemi będzie się powodował zrekonstruowany Gabinet, gdyż program rządu narodowego na wszystkie czasy ustalony został przez Wodza Narodu.

Na specjalną uwagę zasługuje zapowiedź premjera Tubelisa, iż nowy rząd będzie musiał położyć wiele pracy nad ostatecznem uporządkowaniem podstawowych ustaw oraz wprowadzeniem w życie obioru przedstawicielstwa narodowego . Dotąd niektórzy opozycjoniści w demagogiczny sposób głosili, iż nie wszystkie podstawowe ustawy są przestrzegane. Czyniono zarzuty, iż Litwa nie posiada sejmu. Jednakże ci, którzy tego rodzaju zarzuty wysuwali, świadomie, czy też nieświadomie zapominali o obecnej sytuacji politycznej Litwy, która wymaga w tym względzie specjalnej ostrożności. Pamiętać należy, iż ordynacja wyborcza dotyczy również Sejmiku Kłajpedzkiego. Kwestja ta, która w innych krajach jest zagadnieniem czystowewnętrznem, w Litwie łączy się z zasadami umowy międzynarodowej, co niezmiernie utrudnia sprawę. Oświadczenie jednak premjera Tubelisa zapowiada, iż pomimo wszelkich trudności, rząd zajmie się w najbliższym czasie tą kwestją.

Oświadczenie premjera Tubelisa, że rozpowszechniane ostatnio ulotki i proklamacje nie wyszły z inicjatywy rolników, oraz, że w żądaniach gospodarzy jest wiele zdrowych myśli, które można i należy wykonać, muszą być przez rolników litewskich wzięte pod uwagę, zwłaszcza , iż premjer Tubelis zapowiedział, iż rząd żywo będzie się troszczył o sprawy wsi. Opierając się na tem zapewnieniu rządu rolnicy winni wygnać ze wsi agitatorów, którzy zakłócają spokój i utrudniają walkę z niedomaganiami rolnictwa. Premjer Tubelis wypowiedział się za trwałością kursu lita, oznaczającą trwałość całego życia litewskiego, a przecie wszyscy Litwini pragną trwałych stosunków. /C -10/

K r o n i k a .

8/. KOMISJA DLA SPRAW ZADŁUŻENIA. Prasa kowieńska z dn.9.IX. 1935 r. donosi, iż nowy Gabinet Ministrów na posiedzeniu dn.7.IX.r.b, polecił premjerowi wyłonienie specjalnej komisji,pod przwodnictwem prezesa Trybunału Najwyższego Ciplauskasa,do spraw zadłużenia nieruchomości. /B-6/1/.

9/. KONFISKATA "LIETUVOS NAUJENOS" . Prasa kowieńska z 9.IX. 1935 r. donosi, iż pierwszy numer pisma "Lietuvos Naujenos" został skonfiskowany. /C-18/.

10/. USTAWA O OPIECE SPOŁECZNEJ. "Rytas" Nr.205 donosi, iż wkrótce opublikowana zostanie ustawa o opiece społecznej, która wyłonie specjalną radę opieki społecznej.

11/. ZE ZWIĄZKU WYZWOLENIA WILNA. "Rytas" Nr.205 donosi, iż w/g informacyj prasy żydowskiej, zasada wodza ma być również zastosowana i w Zw.Wyzw.Wilna. Jako kandydata na wodza /dowódcę ZWW/ wymienia się p.Baczelisa. /A-8/6 /.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

12/. HISTORJA "JUNGVOLK'U". "Lietuvos Aidas" Nr.206 z 9.IX.1935, W Kraju Kłajpedzkim oddawna istniała organizacja"Evangelischer Jungmännevere in"pod kierownictwem von Sassa. Następnie organizacja ta utraciła wpływy kosztem rozwoju "Eichenkreuz'u". Po zamknięciu "Eichenkrez'u" przez władze litewskie w maju 1934 r. z łona organizacji"Lutherjugend" wyłoniła się grupa pod nazwą "Jungvolk-Memel" pod kierownictwem Franza Nauseda oraz Dörenga. W jakim czas potem zauważono, iż organizacja ta prowadzi akcję wojskową, ćwicząc swych członków w zakresie wojskowości. Plan pracy "Jungvolk'u. przewidywał przysięgę, uniform, uzbrojenie, przysposobienie specjalne oraz ćwiczenia wytrwałości, zadania tajne, ćwiczenia w pełnym rynsztunku, ćwiczenia w terenie iinne.Stwierdzono, iż "Jungvolk" odbywał wszelkie rodzaje manewrów wojskowych i utrzymywał ścisły kontakt ze zlikwidowanym oddziałem "C.S.A." "Sturm-Collone"./E-3/